

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΠΟΛΙΤΗ

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Θέμα: Παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο δημόσιο τομέα λόγω ηλικίας

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού

Ειδικός Επιστήμονας: Χρήστος Παπαστυλιανός

Αθήνα, Μάιος 2007

Θέμα : Παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο δημόσιο τομέα λόγω ηλικίας.

Περίληψη:

Οι ενδιαφερόμενοι κ **, κ** προσέφυγαν στον Σ.τ.Π. και ζήτησαν τη διαμεσολάβηση της Αρχής με το Υπουργείο Εξωτερικών, με αίτημα την εφαρμογή των αρχών της ίσης μεταχείρισης όπως προβλέπεται από το ν. 3304/2005. Σύμφωνα με την αναφορά σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 83 παρ 1 εδ.β του ν. 2594/1998 (Κώδικας Οργανισμού Υπουργείου Εξωτερικών), θα συνταξιοδοτούνταν υποχρεωτικά στις 31.12.2006, δηλαδή με τη συμπλήρωση του ημερολογιακού έτους στο οποίο συμπλήρωναν το εξηκοστό έτος της ηλικίας, επειδή δεν είχαν προαχθεί στον πρεσβευτικό βαθμό. Σύμφωνα δε με την ίδια διάταξη, ως όριο ηλικίας αποχώρησης από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους του διπλωματικού κλάδου που έχουν τον πρεσβευτικό βαθμό ορίζεται το εξηκοστό πέμπτο έτος.

Το Υπουργείο Εξωτερικών ως προς τη συγκεκριμένη υπόθεση που εξέτασε ο Σ.τ.Π δεν αποδέχθηκε τις προτάσεις της Αρχής. Ωστόσο ο νέος Κώδικας Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών που δόθηκε στη δημοσιότητα πρόσφατα δεν περιλαμβάνει πλέον διάκριση ως προς το όριο συνταξιοδότησης ανάμεσα στους διπλωματικούς υπαλλήλους που έχουν τον πρεσβευτικό βαθμό και τους υπόλοιπους.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ 5 του Συντάγματος και το Ν. 3094/2003, διερεύνησε τις με Α.Π. 13143/2006 και 15556/2006, αναφορές των κ**, κ** με τις οποίες ζητούσαν τη μεσολάβηση της Αρχής με την ιδιότητα του φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο δημόσιο τομέα, προκειμένου να εξεταστεί εάν το διαφορετικό ηλικιακό όριο συνταξιοδότησης ανάμεσα στους διπλωματικούς υπαλλήλους που φέρουν τον πρεσβευτικό βαθμό και τους υπόλοιπους συνιστά διάκριση λόγω ηλικίας.

B. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Σ.τ.Π απηύθυνε στο ΥΠΕΞ τις με ΑΠ **/30.10.2006 και **21/11/2006 επιστολές καθώς μετά την ψήφιση του ν. 3304/2005 η Ελλάδα ενσωμάτωσε στο εσωτερικό της δίκαιο τις υπ. αρ. 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ οδηγίες της Ε.Ε, και στον Σ.τ.Π. ανατέθηκε η αρμοδιότητα του φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο δημόσιο τομέα, (αρθ 19 ν. 3304/2005). Με τις ανωτέρω τέθηκαν υπόψη της αρμόδιας Διεύθυνσης τα ακόλουθα:

«Η δεύτερη εκ των οδηγιών αποσκοπεί στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω ηλικίας, στον τομέα της απασχόλησης και εργασίας. Βέβαια το κάθε κράτος – μέλος σύμφωνα με τη διάταξη του αρθ. 6.παρ.1 της οδηγίας θα μπορούσε να επικαλεστεί λόγους γενικότερης κοινωνικής ή συνταξιοδοτικής πολιτικής για να δικαιολογήσει τη διαφορετική μεταχείριση υπαλλήλων του ίδιου κλάδου. Σχετική με το θέμα είναι και η εγκύκλιος υπ.αρ. 200506/14.07.2005 που απηύθυνε το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας σε όλα τα υπουργεία και φορείς του δημοσίου με την οποία ζητούσε οι αποδέκτες να καταγράψουν τις διατάξεις που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου. Σύμφωνα δε με όσα ισχυρίζεται ο ενδιαφερόμενος με την αναφορά που υπέβαλε, το Υπουργείο Εξωτερικών δεν περιέλαβε τη διάταξη που προβλέπει την υποχρεωτική συνταξιοδότηση των υπαλλήλων του διπλωματικού κλάδου στο εξηκοστό έτος της ηλικίας τους, στις διατάξεις που υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου. Η παράλειψη αυτή μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι το Υπουργείο δεν θεώρησε ότι η συγκεκριμένη διάταξη εισάγει διακριτική μεταχείριση για λόγους ηλικίας. Ωστόσο σύμφωνα με τη διάταξη του αρθ. 14 του ν. 3304/2005 εισάγεται μια

σημαντική καινοτομία, που αφορά την κατανομή του βάρους αποδείξεως, η οποία πλέον βαρύνει τον εργοδότη. Θα πρέπει δηλαδή ο εργοδότης να αποδείξει ότι η πρακτική που εφαρμόζει και για την οποία εγκαλείται δε συνιστά διακριτική μεταχείριση.

Ενόψει τον ανωτέρω, ο Σ.τ.Π με την αρμοδιότητα που έχει ως φορέας προώθησης της ίσης μεταχείρισης στο δημόσιο τομέα, θα σας παρακαλούσε να γνωστοποιήσετε τις απόψεις σας σχετικά το υφιστάμενο καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων του διπλωματικού κλάδου, και πιο συγκεκριμένα για τους λόγους που επιβάλλουν διαφορετικό χρόνο συνταξιοδότησης ανάλογα με το βαθμό του διπλωματικού υπαλλήλου».

Σε απάντηση των ανωτέρω επιστολών λάβαμε τα με ΑΠ Π7ΓΕΝ-32223/ΑΣ 13382 και Π7Λ12β-3455/ΑΣ 13840 έγγραφα με τα οποία γνωστοποιήθηκαν στον Σ.τ.Π οι απόψεις της υπηρεσίας. Πιο συγκεκριμένα επικαλέστηκαν την υπ.αρ. 485/2006 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ με την οποία κρίνεται ότι με τη διάταξη του άρθρου 83 του Οργανισμού του ΥΠΕΞ δε θεσπίζεται ανεπίτρεπτη διάκριση, καθόσον η διαφοροποίηση που εισάγει δικαιολογείται από τη φύση των επαγγελματικών καθηκόντων που «υπαγορεύει την ανάγκη να προωθούνται ταχύτερα στους Πρεσβευτικούς Βαθμούς πρόσωπα νεώτερης ηλικίας και με ιδιαίτερα προσόντα και να αποκλείονται πρόσωπα που ... έχουν συμπληρώσει ένα ανώτατο όριο ηλικίας χωρίς μέχρι τότε να έχει πραγματοποιηθεί η προαγωγή τους στους πρεσβευτικούς βαθμούς».

Σχετικά με το περιεχόμενο της απάντησης, ο Σ.τ.Π προέβη στις ακόλουθες παρατηρήσεις με την με Α.Π** 22/12/2006 επιστολή του: α) Το ερώτημα δεν αφορούσε τα κριτήρια προαγωγής των υπαλλήλων του Διπλωματικού Κλάδου στους Πρεσβευτικούς Βαθμούς αλλά την υποχρεωτική σύνδεση της μη προαγωγής με τη συνταξιοδότηση όσων δεν προάγονται, β) σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δ.Ε.Κ, μια εθνική ρύθμιση ενέχει έμμεση διάκριση όταν, μολονότι έχει διατυπωθεί κατά τρόπο ουδέτερο, στην πραγματικότητα περιάγει σε μειονεκτική θέση ένα πολύ μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και βάσει των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών (υπόθεση C-196/02/10.03.2005). Η συγκεκριμένη υπόθεση αφορά τις διακρίσεις λόγω φύλου αλλά αναδεικνύει τις σταθερές της νομολογίας του Δ.Ε.Κ για το ζήτημα. Το βασικό κριτήριο για να θεωρηθεί ότι ένα μέτρο συνιστά έμμεση διάκριση είναι το εάν περιάγει σε μειονεκτική θέση μια κατηγορία απασχολούμενων με βάση ένα χαρακτηριστικό στο οποίο βασίζεται η διαφοροποιημένη μεταχείριση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η διαφοροποίηση δεν αφορά την προαγωγή η μη κάποιων διπλωματικών υπαλλήλων αλλά την υποχρεωτική συνταξιοδότηση όσων δεν προάγονται. Η υποχρεωτική συνταξιοδότηση όσων δεν προάγονται σημαίνει ότι απασχολούνται κατά πέντε χρόνια λιγότερο από τους συναδέλφους τους που έχουν προαχθεί. Επ' αυτού του σημείου η απάντηση της υπηρεσίας δεν είναι σαφής, καθώς η προαγωγή ορισμένων ομοιοβαθμων υπαλλήλων κατ' απόλυτη εκλογή δε σημαίνει ότι η πρακτική της υποχρεωτικής συνταξιοδότησης των υπολοίπων πέντε χρόνια νωρίτερα, δε συνιστά έμμεση διάκριση. Σε απάντηση της δεύτερης επιστολής ο Σ.τ.Π έλαβε το με Α.Π Π7ΓΕΝ-3203/ΑΣ1239 έγγραφο του ΥΠΕΞ, με το οποίο ενημερώνεται η Αρχή ότι το Υπουργείο εμμένει στην αρχική του άποψη.

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Το Υπουργείο Εξωτερικών ως προς τη συγκεκριμένη υπόθεση που εξέτασε ο Σ.τ.Π δεν αποδέχθηκε τις προτάσεις της Αρχής. Ωστόσο ο νέος Κώδικας Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών που δόθηκε στη δημοσιότητα πρόσφατα δεν περιλαμβάνει πλέον διάκριση ως προς το όριο συνταξιοδότησης ανάμεσα στους διπλωματικούς υπαλλήλους που έχουν τον πρεσβευτικό βαθμό και τους υπόλοιπους, συμμορφούμενο ουσιαστικά με την άποψη που εξέφρασε για το θέμα ο Σ.τ.Π.